

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
KŽ I 2300/05
23.02.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Novice Pekovića, predsednika veća, Slobodana Gazivode, Sonje Manojlović, Dragana Aćimovića i Anđelke Stanković, članova veća sa savetnikom Jelenom Petković-Milojković, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu AA, zbog krivičnog dela silovanja iz člana 103. stav 1. KZ RS i dr., odlučujući o žalbama optuženog AA i njegovog branioca, adv. BB, izjavljenim protiv presude Okružnog suda u Negotinu K.1/05 od 02.06.2005. godine, u sednici veća održanoj u smislu odredbe člana 375. ZKP-a, u odsustvu uredno obaveštenog Republičkog javnog tužioca, a u prisustvu optuženog AA i njegovog branioca, adv. BB, dana 23.02.2006. godine, doneo je

PRESUDU

UVAŽENJEM žalbi optuženog AA i njegovog branioca i po službenoj dužnosti PREINAČUJE SE presuda Okružnog suda u Negotinu K.br.1/05 od 02.06.2005. godine, tako što Vrhovni sud radnje optuženog opisane u izreci prvostepene presude pravno kvalifikuje kao krivično delo silovanje iz člana 178. stav 1. Krivičnog zakonika ("Sl. glasnik RS", br.85/05 od 06.10.2005. godine), pa optuženog AA za to krivično delo OSUĐUJE na kaznu zatvora u trajanju od 6-šest godina i 6-šest meseci, u koju mu se uračunava vreme provedeno u pritvoru od 31.08.2002. godine do 24.12.2002. godine i od 25.06.2004. godine pa nadalje.

Obrazloženje

Presudom Okružnog suda u Negotinu K.1/05 od 02.06.2005. godine, opt. AA, oglašen je krivim zbog izvršenja krivičnog dela silovanja iz člana 103. stav 1. KZ RS, u sticaju sa krivičnim delom protivprirodnog bluda iz člana 110. stav 1. KZ RS, pa mu je sud za krivično delo iz člana 103. stav 1. KZ RS, utvrdio kaznu zatvora u trajanju od pet godina, za krivično delo iz člana 110. stav 1. KZ RS utvrdio mu je kaznu zatvora u trajanju od dve godine i šest meseci, pa ga je osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od sedam godina u koju mu se uračunava vreme provedeno u pritvoru od 31.08.2002. godine do 24.12.2002. godine i od 25.06.2004. godine pa nadalje.

Tom presudom optuženi AA, obavezan je da u korist budžetskih sredstava suda na ime paušala plati iznos od 15.000,00 dinara, a na ime troškova krivičnog postupka iznos od 92.087,41 dinar, u roku od 15 dana.

Protiv ove presude žalbe su izjavili:

- optuženi AA iz svih zakonskih razloga, sa predlogom da Vrhovni sud pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, uz zahtev da on i njegov branilac budu obavešteni o sednici veća drugostepenog suda,
- branilac optuženog AA, adv. BB, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, zbog povrede krivičnog zakona, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, zbog odluke o kazni i kako to proizilazi iz sadržine žalbe i zbog odluke o troškovima krivičnog postupka, sa predlogom da Vrhovni sud pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, uz zahtev da on i optuženi budu obavešteni o sednici veća drugostepenog suda.

Republički javni tužilac Srbije u podnesku Ktž.2493/05 od 20.12.2005. godine predložio je da se žalbe optuženog i njegovog branioca kao neosnovane odbiju.

Vrhovni sud je održao sednicu veća u smislu odredbe člana 375. ZKP-a, u odsustvu uredno obaveštenog Republičkog javnog tužioca, a u prisustvu optuženog AA i njegovog branioca, adv. BB, na kojoj je razmotrio sve spise predmeta zajedno sa pobijanom presudom, pa je po oceni žalbenih navoda i predloga i stava Republičkog javnog tužioca, datog u napred navedenom pismenom podnesku, našao:

Pobijana presuda ne sadrži bitne povrede odredaba krivičnog postupka, na koje Vrhovni sud, kao drugostepeni pazi po službenoj dužnosti, a tako ni bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP-a, na koju se neosnovano žalbom optuženog ukazuje, jer je izreka presude razumljiva i sadrži jasan i potpun opis inkriminisanih krivičnopravnih radnji. Stoga je Vrhovni sud suprotne žalbene navode optuženog da je pobijana presuda doneta uz bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP-a, ocenjuje neosnovanim.

Osim toga, po nalaženju Vrhovnog suda, neosnovano se žalbama optuženog AA i njegovog branioca ukazuje da je prvostepeni sud pobijanu presudu doneo uz bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 2. ZKP-a, jer je prvostepeni sud, suprotno ovim žalbenim navodima, u smislu odredbe člana 394. ZKP-a, i izveo sve procesne radnje (veštačenje oštećene), i raspravio sva sporna pitanja (da li je optuženi mogao znati da je oštećena maloletna, da li je optuženi kritičnom prilikom prema oštećenoj primenio silu i pretnju, radi savladavanja otpora oštećene kako bi je prinudio na obljubu i u čemu se sastojao otpor oštećene), na koje je ukazano rešenjem Vrhovnog suda Srbije KŽ.I 1740/04 od 14.12.2004. godine, pa je pravilnom ocenom izvedenih dokaza, kako pojedinačno tako i u međusobnoj vezi, zajedno sa odbranom optuženog, potpuno i određeno naveo koje činjenice i iz kojih dokaza je uzeo kao dokazane. Stoga se suprotni žalbeni navodi optuženog i njegovog branioca da je pobijana presuda doneta uz bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 2. ZKP-a, pokazuju neosnovanim.

Pobijajući prvostepenu presudu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, optuženi i njegov branilac u svojim žalbama ukazuju da je prvostepeni sud pogrešnom ocenom izvedenih dokaza poklonio veru iskazu svedoka oštećene CC, čiji iskaz dovode u sumnju posebno zbog toga što je isti u suprotnosti sa odbranom optuženog koji izvršenje krivičnopravnih radnji u pitanju ne priznaje.

Iznete žalbene navode Vrhovni sud ocenjuje neosnovanim.

Naime, prvostepeni sud je na osnovu dokaza koje je izveo i ocenio, a pre svega na osnovu iskaza svedoka oštećene CC, nesumnjivo utvrdio činjenično stanje, kako je to opisano u izreci te presude. Tako, činjenicu da je optuženi kritičnom prilikom upotrebom sile prema oštećenoj - udarajući je otvorenom šakom u predelu lica i istovremeno joj preteći da će je "prebiti kao psa", prinudio oštećenu CC na obljubu i protivprirodni blud, tako što je svojim polnim organom prodro u polni organ oštećene, a potom svoj polni organ stavio u njena usta, nakon čega je nastavio sa vršenjem obljube, prvostepeni sud je pravilno utvrdio na osnovu iskaza svedoka oštećene CC, koja je o ovome uverljivo i dosledno opisala radnje koje je optuženi prema njoj kritičnom prilikom preduzeo. Iskaz svedoka oštećene prvostepeni sud je pravilno, kao istinit prihvatio jer je potkrepljen kako iskazom svedoka DD, babe po majci oštećene, koja je u ovome navela da joj je oštećena nakon što je kritičnog jutra došla kod nje kući uznemirena i drhteći, ispričala da ju je optuženi AA silovao, i pokazala joj povrede tela koje je tom prilikom zadobila, nakon čega je događaj prijavljen policiji, tako i iskazom svedoka EE, koja je u ovome navela da joj je oštećena ispričala da ju je AA silovao, o čemu se prvostepeni sud na strani 20, pasus treći i pasus četvrti, i strani 21, pasus prvi obrazloženo pobijane presude izjasnio, analizirajući iskaz ovog svedoka. Pored toga, iskaz svedoka oštećene potvrđen je i materijalnim dokazima - izveštajem lekara specijaliste - ginekologa dr FF, sa iskazom ovog veštaka, u kome je naveo da je dana 31.08.2002. godine za vreme svog dežurstva u prepodnevnom satima izvršio ginekološki pregled oštećene kojom prilikom je, s obzirom i na način vršenja ovog pregleda konstatovao sveže krvne podlive na unutrašnjoj strani desne butine oštećene, plavo-crvene boje, koje, po pravilnoj oceni prvostepenog suda, po svojoj lokalizaciji upravo odgovaraju načinu na koji je optuženi prema oštećenoj primenio silu, a kako je to ona predstavila u svom iskazu. Takođe je ovaj veštak naveo i da je prilikom tog pregleda kod oštećene konstatovao i povredu u vidu svežeg rasepa promera 0,5 cm na samom ulazu u vaginu, na zadnjoj spojnici, koja je nastala 6-8 sati pre izvršenog pregleda, te da ove povrede ukazuju na nasilnu obljubu. Takođe, iskaz oštećene potkrepljen je i nalazom i mišljenjem veštaka hirurga dr GG sa iskazom ovog veštaka u kome je naveo da je kod oštećene konstatovao povredu u vidu krvnog podliva i otoka manjih dimenzija na donjoj usni sa leve strane, plavo-ljubičaste boje, a koja povreda bi imala i dodatne karakteristike ukoliko bi nastala na način kako to optuženi tvrdi, a što nije slučaj. S tim u vezi pravilan je zaključak prvostepenog suda da su sila i pretnja koju je optuženi kritičnom prilikom preduzeo prema oštećenoj dovoljni za slamanje njenog otpora o čemu je na strani 32, pasus 2. i 3. i strani 33. pasus 1. i 2. obrazloženo pobijane presude, dao iscrpne i argumentovane razloge koje u svemu prihvata i Vrhovni sud. Osim toga, iskaz oštećene prvostepeni sud je pravilno, kao istinit prihvatio i zbog toga što se iz nalaza i mišljenja veštaka neuropsihijatra dr HH sa njegovim iskazom, kao i iz nalaza i mišljenja veštaka kliničkog psihologa JJ utvrđuje da se oštećena CC, pri davanju svojih iskaza ne služi lažima i konfabulacijama, a pored toga i psihopatska struktura ličnosti optuženog sa tendencijom ponašanja po obrascu koji se ne uklapa u socijalne, etičke i moralne principe, a što se ogleda i u izboru mlađih seksualnih partnerki uz

povremeno ispoljavanje agresivnog ponašanja, a što proizilazi iz nalaza i mišljenja većtaka neuropsihijatra dr KK, po pravilnoj oceni prvostepenog suda upravo upućuje na zaključak da se optuženi kritičnom prilikom prema oštećenju ponašao prema tom obrascu, dakle na način kako je to oštećena u svom iskazu predstavila.

Imajući u vidu izneto, Vrhovni sud suprotne žalbene navode optuženog i njegovog branioca kojima se ističe da optuženi kritičnom prilikom nije prema oštećenju primenio silu i pretnju, već da je ista dobrovoljno pristala na seksualni odnos, kao i da optuženi nije svoj polni organ stavio u usta oštećene, posebno dovodeći u sumnju njen iskaz, ocenjuje neosnovanim, a žalbom optuženog predloženo izvođenje novih dokaza, suvišnim.

Pravilan je zaključak prvostepenog suda da je optuženi kritičnom prilikom bio delimično smanjeno uračunljiv, ali ne bitno, kao i to da je inkriminisane radnje preduzeo sa direktnim umišljajem, o čemu je na strani 29. pasus 6, strani 30, pasus 4, strani 31, pasus 1 i strani 34, pasus 3, obrazloženja pobijane presude dao jasne, iscrpne i uverljive razloge, koje kao pravilne u svemu prihvata i Vrhovni sud, pa se suprotni žalbeni navodi optuženog i njegovog branioca kojima se osporava utvrđeni oblik krivice, pokazuje neosnovanim.

Vrhovni sud je cenio i ostale žalbene navode optuženog i njegovog branioca kojima se polemische sa ocenom dokaza od strane prvostepenog suda, kao i one kojima se osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, pa nalazi da su isti bez uticaja na drugačiji ishod ovog krivičnog postupka.

Po oceni Vrhovnog suda prvostepeni sud je na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno radnje optuženog kvalifikovao kao krivično delo silovanje iz člana 103. stav 1. KZ RS, u sticaju sa krivičnim delom protivprirodni blud iz člana 110. stav 1. KZ RS, i o objektivnim i subjektivnim elementima tih krivičnih dela dao potrebne i pravilne razloge u obrazloženju pobijane presude.

Međutim, s obzirom daje 01.01.2006. godine stupio na snagu Krivični zakonik ("Sl. glasnik RS", broj 85/05 od 06.10.2005. godine, u daljem tekstu "KZ"), to je Vrhovni sud, po službenoj dužnosti, primenjujući najblaži zakon u smislu odredbe člana 5. stav 2. KZ našao da se na krivično-pravne radnje optuženog opisane u izreci prvostepene presude ima primeniti pravna kvalifikacija krivičnog dela silovanja iz člana 178. stav 1. KZ, koje krivično delo je koncipirano na nov način, tako da, osim obljube, obuhvata i one polne radnje koje se sa njom mogu izjednačiti, a reč je o oralnom koitusu, koji se s obzirom da je u pitanju polna radnja ima izjednačiti sa obljubom. Dakle, krivično delo protivprirodni blud nije dekriminalizovano, već su radnje tog krivičnog dela obuhvaćene krivičnim delom silovanje iz člana 178. stav 1. KZ.

Osim toga tom zakonskom odredbom (član 178. stav 1. KZ), propisana je kazna zatvora od 2-10 godina, koja je blaža od one propisane odredbom člana 103. stav 1. KZ RS (najmanje jednu godinu, dakle do 15 godina zatvora), i odredbom člana 110. stav 1. KZ RS (najmanje jednu godinu, dakle do 15 godina zatvora), koji su važili u vreme izvršenja inkriminisanih krivično-pravnih radnji, pa je, dakle, Krivični zakonik blaži za optužnog od KZRS.

Stoga je Vrhovni sud postupajući u smislu odredbe člana 380. stav 1. tačka 2. ZKP-a, po službenoj dužnosti, sa napred navedenih razloga, preinačio prvostepenu presudu u pogledu pravne ocene dela, nalazeći da se u radnjama optuženog stiču zakonska obeležja krivičnog dela silovanja iz člana 178. stav 1. Krivičnog zakonika.

Odlučujući o krivičnopravnoj sankciji, s obzirom na izmenjenu pravnu kvalifikaciju krivičnog dela, Vrhovni sud je i uvažanjem žalbe optuženog i njegovog branioca prvostepenu presudu i u pogledu odluke o kazni preinačio, tako što je optuženog AA, umesto kazne zatvora u trajanju od 7-sedam godina sa uračunavanjem vremena provedenog u pritvoru, koja mu je izrečena prvostepenom presudom, osudio na kaznu zatvora u trajanju od šest godina i šest meseci, uz uračunavanje vremena provedenog u pritvoru, a kako je to dato u izreci ove presude. Pri odmeravanju kazne, Vrhovni sud je uzeo u obzir težinu dela čija je kvalifikacija preinačenjem prvostepene presude u određenoj meri ublažena i ostale olakšavajuće okolnosti (član 54. KZ), koja se odnosi na to da je uračunljivost optuženog u vreme preduzimanja krivičnopravnih radnji u pitanju bila delimično smanjena, ali ne bitno, da je bez imovine i bez zaposlenja, a od otežavajućih okolnosti jačinu ugrožavanja zaštićenog dobra koje se upravo ogleda u posledicama koje izvršene inkriminisane radnje u pitanju ostavljaju na ličnost oštećene, budući da su upravljene protiv polne slobode iste, kao i činjenicu da je optuženi ranije višestruko osuđivan i to za istovrsna krivična dela. Stoga je, po oceni Vrhovnog suda tako odmerena kazna srazmerna izraženoj društvenoj osudi za krivično delo u pitanju i krivičnoj odgovornosti optuženog, te dovoljna i nužna za ostvarenje zakonom predviđene svrhe kažnjavanja iz člana 42. KZ.

Kako se žalbama optuženog AA i njegovog branioca odluka o troškovima krivičnog postupka ističe samo kao žalbeni osnov, bez obrazloženja istoga, to se Vrhovni sud, u smislu odredbe člana 380. stav 2. ZKP-a, ograničio samo na ispitivanje povrede iz člana 380. stav 1. tačka 1. i tačka 2. ZKP-a.

Sa iznetih razloga, a na osnovu odredbe člana 391. stav 1. ZKP-a, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci ove presude.

Predsednik veća-sudija,

Novica Peković, s.r.

Zapisničar

Jelena Petković-Milojković, s.r.,

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić